EILANDSRAAD VAN ARUBA.

Notulen 1961 no. 4.

N O T U L E N

van de openbare vergadering van de Eilandsraad op

woensdag 12 juli 1961, des avonds om 8 uur.

BEHANDELDE ONDERWERPEN:

1. Goedkeuring van de notulen van de openbare vergadering van 14 september 1960 en van de openbare vergadering van 28 november 1960. blz. 58-59

2. Ingekomen stukken: blz. 59-60

a. Brief dd. 22 mei 1961 van het bestuur van de Netherlands Windward Islands Welfare Association No. 1., houdende uitnodiging tot bijwoning van de viering van haar 17e verjaardag;

b. Brief van het Bestuurscollege dd. 26 mei 1961 no. 84, betreffende de luchtverbindingen Aruba - Puerto Rico (Bijlage 1961 no. 21);

c. Bescheiden, overgelegd door de gedeputeerde W.C. Anslijn ingevolge artikel 47, derde lid, juncto artikel 9, van de Eilandenregeling Nederlandse Antillen (Ag. no. 5971);

d. Bescheiden, overgelegd door de gedeputeerde J. Erasmus ingevolge artikel 47, derde lid, juncto artikel 9, van de Eilandenregeling Nederlandse Antillen (Ag. no. 5972);

e. Brief van de heer E.O. Petronia dd. 31 mei 1961, waarbij hij ontslag neemt als lid van de Eilandsraad (Ag. no. 5982);

f. Brief van de voorzitter van het Hoofdstembureau dd. 8 juni 1961 no. 6289, waarbij hij aanbiedt afschrift van zijn besluit van 8 juni 1961 no. 6289, waarbij, ter voorziening in de vacature ontstaan door het aftreden van het lid E.O. Petronia, de heer F.S. Kelly is gekozen verklaard tot lid van de Eilandsraad;

g. Brief van de voorzitter van het Hoofdstembureau dd. 14 juni 1961 no. 6289, waarbij wordt bericht, dat door hem van de heer F.S. Kelly de mededeling is ontvangen, dat deze zijn verkiezing tot lid van de Eilandsraad niet aanneemt;

h. Brief van de voorzitter van het Hoofdstembureau dd. 14 juni 1961 no. 6482, waarbij hij aanbiedt afschrift van zijn besluit van 14 juni 1961 no. 6482, waarbij, ter voorziening in de vacature ontstaan door het aftreden van het lid E.O. petronia, de heer H. Been is gekozen verklaard tot lid van de Eilandsraad;

i. Brief van de voorzitter van het Hoofdstembureau dd. 20 juni 1961 no. 6687, waarbij wordt bericht, dat door hem van de heer H. Been de mededeling is ontvangen, dat deze zijn verkiezing tot lid van de Eilandsraad niet aanneemt;

j. Brief van de voorzitter van het Hoofdstembureau dd. 20 juni 1961 no. 6687, waarbij, ter voorziening in de vacature ontstaan door het aftreden van het lid E.O. Petronia, de heer F. Hernandez is gekozen verklaard tot lid van de Eilandsraad;

k. Brief van de voorzitter van het Hoofdstembureau dd. 23 juni 1961 no. 6687, waarbij wordt bericht, dat door hem van de heer F. Hernandez de mededeling is ontvangen, dat deze zijn verkiezing tot lid van de Eilandsraad aanneemt;

l. Afschrift van het Eilandsbesluit dd. 3 juli 1961 no. 4163, houdende benoeming van de heer E. Berry tot lid van de Arubaanse Toeristencommissie;

m. Brief van het Bestuurscollege dd. 7 juli 1961 no. 7348, houdende bericht van de aanwijzing van een voorzitter en een plaatsvervangend voorzitter van de huishoudelijke vergadering;

3. Onderzoek van de geloofsbrief van de heer F. Hernandez (Ag. no. 6687). blz. 61

4. Ontwerp-eilandverordening tot wijziging van de Algemene Politieverordening voor het eiland Aruba, Ab. 1952 no. 7, zoals gewijzigd (Ag. no. 405; bijlage 1961 no. 10) blz. 61-62

5. Ontwerp-eilandsverordening tot wijziging van de begroting van het bedrijf Watervoorzieningsdienst over 1958 (5e wijziging)(Ag. no. 2792; bijlage 1961 no. 14). blz. 62

6. Ontwerp-eilandsverordening tot wijziging van de begroting voor 1958 (8e wijziging)(Ag. no. 3386; bijlage 1961 no. 15). blz. 62

7. Ontwerp-eilandsverordening tot wijziging van de naam Watervoorzieningsdienst (Ag. no. 3525; bijlage 1961 no. 16). blz. 62

8. Ontwerp-eilandsverordening tot wijziging van de begroting voor 1960 (3e wijziging) (Ag. no. 3697; bijlage 1961 no. 17). blz. 63

9. Verslag van de Algemene Rekenkamer Nederlandse Antillen betreffende haar werkzaamheden in 1960 ten behoeve van het Eilandgebied Aruba (Ag. no. 4060; bijlage 1961 no. 20). blz. 63

10. Ontwerp-eilandsverordening tot wijziging van de Motorrijtuig- en motorbootbelastingverordening Aruba 1959 (Ab. 1959 no. 35)(Ag. no. 3832; bijlage 1961 no. 22). blz. 63

DE VOORZITTER: F.J.C. Beaujon, gezaghebber van het Eilandgebied Aruba.

DE SEKRETARIS: L.C.M. Kerstens, sekretaris van het Eilandgebied Aruba.

Aanwezig de leden: L.V. Britten, J. Geerman, M. Croes, D.G. Croes, F. Hernandez, O.S. Henriquez, F. Wernet, L.A.I. Chance, alsmede de Gedeputeerden J. Erasmus en W.C. Anslijn.

Afwezig de leden; D.C. Mathew, E.R. Finck, M. de Cuba, C.A. Eman en A. Werleman.

DE VOORZITTER: Heren ik open deze openbare vergadering van de Eilandsraad en heet U allen van harte welkom. Van het lid Eman is mondeling bericht ontvangen, dat hij in het buitenland is, alsook van het lid Werleman, die ziek is.

DE HEER L.V. BRITTEN: Mijnheer de Voorzitter, ik wil de geachte Raadsleden verzoeken om 1 minuut stilte te houden voor de heldhaftige strijders, die gisteren zijn heengegaan.

DE VOORZITTER: Mijnheer Britten, het lag in mijn bedoeling om voor te stellen 1 minuut stilte te houden ter nagedachtenis van de leden van de Koninklijke Marine, die gisteren door een noodlottig ongeval om het leven zijn gekomen. Ik verzoek de leden nu staande 1 minuut stilte te houden ter nagedachtenis van de leden van de Korps Mariniers die van ons zijn heengegaan door een noodlottig ongeval. Eén minuut stilte

1. Goedkeuring van de notulen van de openbare vergadering van 14 september 1960 en van de openbare vergadering van 28 november 1960.

Zijn er op- of aanmerkingen aan deze notulen te brengen?

DE HEER J. GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, op bladzijde 6 waar ik aan het woord was, het woord "met constuderen", dat heb ik helemaal niet gezegd, bladzijde 174.

DE VOORZITTER: Dat is dan in de notulen van 28 november. Ik heb aan de orde gesteld de notulen van de vergadering van 14 september.

Zijn er op- of aanmerkingen, Heren. Zo niet dan worden deze notulen vastge-

gesteld, zoals ze zijn opgemaakt?

Ik stel thans aan de orde goedkeuring van de vergadering van 28 november 1960.

Zijn er op- of aanmerkingen, Heren?

DE HEER J. GEERMAN: Ik wil dat woord veranderen, Mijnheer de Voorzitter, bladzijde 174 "met constuderen" moet zijn " te constateren".

Zijn er andere op- of aanmerkingen, Heren? Zo niet, dan worden deze notulen vastgesteld zoals ze zijn samengesteld.

Ik stel thans aan de orde punt 2 van de agenda.

2. Ingekomen stukken:

a. Brief dd. 22 mei 1961 van het bestuur van de Netherlands Windward Islands Welfare Association No. 1., houdende uitnodiging tot bijwoning van de viering van haar 17e verjaardag;

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt deze brief voor kennisgeving aangenomen.

b. Brief van het Bestuurscollege dd. 26 mei 1961 no. 84, betreffende de luchtverbinding Aruba - Puerto Rico (Bijlage 1961 no. 21);

Op voorstel van de Voorzitter wordt dit stuk zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

c. Bescheiden, overgelegd door de gedeputeerde W.C. Anslijn ingevolge artikel 47, derde lid juncto artikel 9, van de Eilandenregeling Nederlandse Antillen (Ag. no. 5971);

Op voorstel van de Voorzitter wordt dit stuk zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

d. Bescheiden, overgelegd door de gedeputeerde J. Erasmus ingevolge artikel 47, derde lid, juncto artikel 9, van de Eilandenregeling Nederlandse Antillen (Ag. no. 5972);

Op voorstel van de Voorzitter wordt dit stuk zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

e. Brief van de heer E.O. Petronia dd. 31 mei 1961, waarbij hij ontslag neemt als lid van de Eilandsraad (Ag. no. 5982);

Op voorstel van de Voorzitter wordt dit stuk zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

f. Brief van de Voorzitter van het Hoofdstembureau dd. 8 juni 1961 no. 6289, waarbij hij aanbiedt afschrift van zijn besluit van 8 juni 1961 no. 6289, waarbij, ter voorziening in de vacature ontstaan door het aftreden van het lid E.O. Petronia, de heer F.S. Kelly is gekozen verklaard tot lid van de Eilandsraad;

Op voorstel van de Voorzitter wordt dit stuk zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

g. Brief van de Voorzitter van het Hoofdstembureau dd. 14 juni 1961 no. 6289, waarbij wordt bericht, dat door hem van de heer F.S. Kelly de mededeling is ontvangen, dat deze zijn verkiezing tot lid van de Eilandsraad niet aanneemt;

Op voorstel van de Voorzitter wordt dit stuk zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

h. Brief van de Voorzitter van het Hoofdstembureau dd. 14 juni 1961 no. 6482, waarbij hij aanbiedt afschrift van zijn besluit van 14 juni 1961 no. 6482, waarbij, ter voorziening in de vacature ontstaan door het aftreden van het lid E.O. Petronia, de heer H. Been is gekozen verklaard tot lid van de Eilandsraad;

Op voorstel van de Voorzitter wordt dit stuk zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

i. Brief van de Voorzitter van het Hoofdstembureau dd. 20 juni 1961 no. 6687, waarbij wordt bericht, dat door hem van de heer H. Been de mededeling is ontvangen, dat deze zijn verkiezing tot lid van de Eilandsraad niet aanneemt;

Op voorstel van de Voorzitter wordt dit stuk zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

j. Brief van de Voorzitter van het Hoofdstembureau dd. 20 juni 1961 no. 6687, waarbij hij aanbiedt afschrift van zijn besluit van 20 juni 1961 no. 6687, waarbij, ter voorziening in de vacature ontstaan door het aftreden van het lid E.O. Petronia, de heer F. Hernandez is gekozen verklaard tot lid van de Eilandsraad;

Op voorstel van de Voorzitter wordt dit stuk zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

k. Brief van de Voorzitter van het Hoofdstembureau dd. 23 juni 1961 no. 6687, waarbij wordt bericht, dat door hem van de heer F. Hernandez de mededeling is ontvangen, dat deze zijn verkiezing tot lid van de Eilandsraad aanneemt;

Op voorstel van de Voorzitter wordt dit stuk zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

l. Afschrift van het Eilandsbesluit dd. 3 juli 1961 no. 4163, houdende benoeming van de heer E. Berry tot lid van de Arubaanse Toeristencommissie;

Op voorstel van de Voorzitter wordt dit stuk zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

m. Brief van het Bestuurscollege dd. 7 juli 1961 no. 7348, houdende bericht van de aanwijzing van een voorzitter en een plaatsvervangend voorzitter van de huishoudelijke vergadering;

Op voorstel van de Voorzitter wordt dit stuk zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Ik stel thans aan de orde punt 3 van de agenda.

3. Onderzoek van de geloofsbrief van de heer F, Hernandez (Ag. no. 6687).

DE VOORZITTER: Teneinde de geloofsbrief van de heer F. Hernandez te kunnen onderzoeken wens ik thans een commissie van drie te benoemen. In deze commissie wil ik als voorzitter benoemen de heer Marco Henriquez en leden: de heer Max Croes en de heer Porfirio Croes.

Ik schors thans de vergadering voor enkele minuten, heren, om de commissie de kans te geven de geloofsbrieven van de heer Hernandez te onderzoeken en te rapporteren.

De vergadering wordt hervat.

DE VOORZITTER: De commissie heeft rapport uitgebracht, dat de geloofsbrieven van de heer Hernandez in orde zijn gevonden, zijn er bezwaren?
Zo niet, dan wordt de heer Hernandez aangenomen als lid van de Eilandsraad.
Mijnheer Hernandez, mag ik U uitnodigen om hier voor de bestuurstafel te komen om Uw eed af te leggen als Raadslid?
Ik zal de eedsformulier voorlezen, waarna U moet zweren.

"Ik zweer dat ik, middellijk noch onmiddellijk, onder welke naam of wat voorwendsel ook, in verband met mijn verkiezing tot lid van de Eilandsraad, aan iemand, wie hij ook zij iets heb gegeven of beloofd, noch zal geven.
Ik zweer, dat ik, om iets hoegenaamd in deze betrekking te doen of te laten, van niemand hoegenaamd enige belofte of geschenken zal aannemen, middellijk of onmiddellijk.
Ik zweer trouw aan de Koning, dat ik de voor Aruba geldende wettelijke regelingen steeds zal helpen onderhouden en het welzijn van de Nederlandse Antillen in het algemeen en van Aruba in het bijzonder naar mijn vermogen zal voorstaan".
"Zo waarlijk helpe mij God Almachtig".

DE HEER F. HERNANDEZ: "Zo waarlijk helpe mij God Almachtig".

DE VOORZITTER: Mijnheer de Voorzitter, rest mij nu nog om U hartelijk geluk te wensen met Uw benoeming tot lid van de Eilandsraad van het Eilandgebied Aruba. Ik hoop, dat wij hier plezierig met U zullen kunnen samenwerken en ik hoop, dat ik van U de volle medewerking zal kunnen krijgen als lid van dit College.
Mag ik U nu uitnodigen om plaats in te nemen aan de tafel van de leden van de Eilandsraad?

Ik stel thans aan de orde punt 4 van de agenda

4. Ontwerp-eilandsverordening tot wijziging van de Algemene Politieverordening voor het eiland Aruba, Ab. 1952 no. 7, zoals gewijzigd (Ag. no. 405; bijlage 1961 no. 10).

Algemeen Verslag is uitgebracht. Memorie van Antwoord is ingediend met noten van wijziging. Wenst iemand nog het woord hieromtrent te voeren?
Zo niet dan worden de algemene beschouwingen gesloten.
Ik stel thans aan de orde de stemming over het ontwerp.
Artikel 1, 2, het afschrift, het ontwerp in zijn geheel.
Wenst iemand hoofdelijke stemming. Zo niet dan wordt het ontwerp aangenomen zoals gewijzigd.

Ik stel thans aan de orde punt 5 van de agenda.

5. Ontwerp-eilandsverordening tot wijziging van de begroting van het bedrijf Watervoorzieningsdienst over 1958 (5e wijziging)(Ag. no. 2792; bijlage 1961 no. 14).

Algemeen Verslag is uitgebracht. Memorie van Antwoord is ingediend. Wenst iemand nog het woord hieromtrent te voeren.
Zo niet dan worden/algemene beschouwingen gesloten. /de
Nu gaan we over tot stemming over het ontwerp, we zullen dat nemen bladzijde voor bladzijde.
Bladzijde 1, 2, 3, 4, 5, het ontwerp in zijn geheel.
Zonder hoofdelijke stemming wordt het ontwerp aangenomen.

Ik stel thans aan de orde punt 6 van de agenda.

6. Ontwerp-eilandsverordening tot wijziging van de begroting voor 1958 (8e wijziging)(Ag. no. 3386; bijlage 1961 no. 15).

Algemeen Verslag werd uitgebracht en luidt dat het ontwerp geen aanleiding gaf tot opmerkingen.
Wenst iemand nog hieromtrent het woord te voeren.
Zo niet dan worden de algemene beschouwingen gesloten en gaan wij over tot stemmen over het ontwerp zelf. Dat zal gedaan worden bladzijde voor bladzijde. Daar de bladzijden niet genummerd zijn, zullen we dit doen dan conform ontvangsten en uitgaven.
Bladzijde met de ontvangsten, uitgaven.
Titel B, Kapitaaldienst, ontvangsten, uitgaven.
Titel C, Reserve, Kas en Verrekendienst, uitgaven. Het ontwerp in zijn geheel.
Wenst iemand hoofdelijke stemming?
Zonder hoofdelijke stemming wordt het ontwerp aangenomen.

Ik stel thans aan de orde punt 7 van de agenda.

7. Ontwerp-eilandsverordening tot wijziging van de naam Watervoorzieningsdienst (Ag. no. 3525; bijlage 1961 no. 16).

Algemeen Verslag werd uitgebracht en het luidt dat het ontwerp geen aanleiding gaf tot opmerkingen. Wenst iemand nog het woord hieromtrent te voeren?
Zo niet dan worden de algemene beschouwingen gesloten en gaan wij over tot stemmen over het ontwerp.
Het enig artikel, het afschrift, het ontwerp in zijn geheel. Wenst iemand hoofdelijke stemming?
Zonder hoofdelijke stemming wordt het ontwerp aangenomen.

Ik stel thans aan de orde punt 8 van de agenda.

8. Ontwerp-eilandsverordening tot wijziging van de begroting voor 1960 (3e wijziging)(Ag. no. 3697;bijlage 1961 no. 17).

Algemeen Verslag is uitgebracht,het welk luidde dat het ontwerp geen aanleiding gaf tot opmerkingen. Wenst iemand nog hieromtrent het woord te voeren? Zo niet, dan worden de algemene beschouwingen gesloten en gaan wij over tot stemmen op het ontwerp zelf.
We zullen dit doen bladzijde voor bladzijde
Bladzijde 1, Titel A, Gewone dienst.
Bladzijde 2, 3, 4, 5. Titel B. Kapitaaldienst bladzijde 6, 7, 8.
Titel C. Reserve, Kas en Verrekendienst bladzijde 9, 10. Het afschrift, het ontwerp in zijn geheel.
Wenst iemand hoofdelijke stemming?
Zonder hoofdelijke stemming wordt het ontwerp aangenomen.

Ik stel thans aan de orde punt 9 van de agenda.

9. Verslag van de Algemene Rekenkamer Nederlandse Antillen betreffende haar werkzaamheden in 1960 ten behoeve van het Eilandgebied Aruba (Ag. no. 4060; bijlage 1961 no. 20).

Algemeen Verslag werd uitgebracht en Memorie van Antwoord ingediend. Wenst iemand hieromtrent nog het woord te voeren?
Zo niet dan worden de Algemene beschouwingen gesloten en gaan wij over tot stemmen betreffende het verslag zelf.
Wenst iemand hoofdelijke stemming hieromtrent?
Zo niet, dan wordt het Verslag van de Rekenkamer aangenomen.

Ik stel thans aan de orde punt 10 van de agenda.

10. Ontwerp-eilandsverordening tot wijziging van de motorrijtuig- en motorbootbelastingverordening Aruba 1959 (Ab. 1959 no. 35) (Ag. no. 3832; bijlage 1961 no. 22).

Algemeen Verslag werd uitgebracht. Memorie van Antwoord werd ingediend. Wenst iemand nog hieromtrent het woord te voeren?
Zo niet, dan worden de algemene beschouwingen gesloten en gaan wij over tot stemmen over het ontwerp.
Het enig artikel, het afschrift, het ontwerp in zijn geheel.
Wenst iemand hoofdelijke stemming?
Zonder hoofdelijke stemming wordt het ontwerp aangenomen.

Ik stel thans aan de orde punt 11 van de agenda.

11. Brief van het Bestuurscollege dd. 31 mei 1961 no. 1894 betreffende het scholenbouwprogramma voor 1961 (Bijlage 1961 no. 23).

Algemeen Verslag werd uitgebracht en Memorie van Antwoord ingediend.
Wenst iemand hieromtrent nog het woord te voeren?
Zo niet, dan worden de algemene beschouwingen gesloten en gaan wij over tot stemmen over de brief.
Wenst iemand hieromtrent hoofdelijke stemming.
Zonder hoofdelijke stemming wordt punt 11 van de agenda aangenomen.

Ik stel thans aan de orde punt 12 van de agenda.

12. Brief van het Bestuurscollege dd. 30 juni 1961 no. 3704, betreffende de financiele positie van de N.V. Aruven (Bijlage 1961 no. 24).

Algemeen Verslag werd uitgebracht en het luidt dat de brief geen aanleiding had tot opmerkingen.
Wenst iemand hieromtrent thans het woord te voeren?

DE HEER M. CROES: Bij de behandeling, Mijnheer de Voorzitter, van de verschillende aspekten van financiering van de hotel heeft mijn fraktie ernstige bedenkingen naar voren gebracht. Sommigen wijtten indertijd deze bedenkingen aan pessimisme, anderen weer politieke rancune onzerzijds, en weer anderen gingen zo ver om het te wijten aan tegenwerking van de vitale belangen van Aruba. Dit was bijverre niet het geval, Mijnheer de Voorzitter. Onze fraktie bracht haar bedenkingen naar voren, gebaseerd op gebrekkige inlichtingen indertijd, de inlichtingen, die werden verstrekt waren volgens onze mening niet voldoende om een verantwoorde uitspraak te doen in deze zaak. Zaken waarbij miljoenen zijn betrokken, waarbij zakelijke verbintenissen van verregaande aard voor het Eilandgebied kunnen worden meegebracht, moeten zeer nauwkeurig worden bekeken en de Raad moet de gelegenheid hebben om zich van alle details op de hoogte te stellen om werkelijk de draag-wijdte van hun stappen te kunnen peilen. Ook, Mijnheer de Voorzitter, omdat de Raad zich op zakelijk gebied heeft begeven bij de financiering van deze verschillende projekten is het ook van veel belang dat de Raad er nauwkeurig op toeziet, dat de gebruiken van goed-koopmanschap in acht worden genomen. Uit deze brief blijkt nu, Mijnheer de Voorzitter, dat de Aruven liquiditeitsmoeilijkheden heeft. De Raad wordt bericht, dat de verplichtingen niet kunnen worden nagekomen en wordt verzocht om zich uit te spreken over twee dingen.
Ten eerste een uitstel van de terugbetaling van de lening van 2.000.000 à 4% jaars vanaf 10 januari 1965 en voorts tot uitstel van invordering van een rekening groot F. 380.000,-- verschuldigd aan Dienst Openbare Werken voor tuin-aanleg. Mijnheer de Voorzitter, nu het zover is meen ik dat volledige overzicht van zaken moet komen voor de Raad. Dit is niet geschied ook in de brief niet. Uit de brief blijkt dat de N.V. Aruven omtrent F. 4.450.000,-- aan leningen heeft opgenomen waarvan het bedrag van F. 1.350.000,-- rechtsstreeks gegarandeerd /door het Eilandgebied 2 miljoen natuurlijk van het Eilandgebied en nog een bedrag van F. 1.100.000,-- van het pensioenfonds van de Curacaose Bank. /is
Het Eilandgebied, Mijnheer de Voorzitter, is dus met inbegrip van 2½ miljoen aan aandelen die zij zich heeft verplicht te kopen.
Het Eilandgebied is dus financieel verplicht tot bedrag van F.5.850.000,--
Nemen wij het bedrag dat van de Curacaose Bank is opgenomen dan zien wij dat het hotel F. 6.950.000,-- in zich heeft geinvesteerd uit bekende bronnen. Nu rijst deze vraag, Mijnheer de Voorzitter, en dit is een zeer belangrijke vraag voor ons om onze positie te bepalen hoe groot is de totale investering in het hotel en indien de totale investering voor bouw en inrichting dit bedrag van F. 6.950.000,-- overtreft, waar dan is het restant van het bedrag verkregen. Heeft N.V. Aruven behalve deze verplichtingen, Mijnheer de Voorzitter, die niet uit deze brief blijken.

Mijnheer de Voorzitter, de onderhavige brief stelt ons voor een fait accompli. Het Bestuurscollege bericht ons dat zij de verplichtingen gegeven onder de garantie in 1958 is gegeven het bedrag van $ 166.667,-- heeft betaald aan de Bankers Trust te New York. Het Bestuurscollege voorziet echter niet dat deze moeilijkheden van langdurige aard zullen zijn, het Be-

stuurscollege spreekt zelf van een tijdelijke wanverhouding ontstaan door een disproportionniteit tussen inkomsten en verplichtingen. De Raad echter, Mijnheer de Voorzitter, ziet zich thans voor een moeilijkheid geplaatst om de moeilijkheden van de Aruven te delen zonder dat zij oorspronkelijk bij machte was om een volledig beeld van de toestand van de financiering van dit projekt te krijgen. Zulke onaangenaamheden, Mijnheer de Voorzitter, hadden best kunnen voorkomen worden. De moeilijkheden, de financiele moeilijkheden waarin de N.V. Aruven zich thans gesteld ziet, hadden al jaren geleden voorspeld kunnen worden. Het Bestuurscollege en de N.V. Aruven hadden best kunnen weten, dat de pachtsom een vast bedrag zou zijn; dat de uitkering wegens afschrijving op meubilair en gebouw niet voor 1961 zou binnenstromen. en dat een aandeel in de winst voor een hotel van dergelijk opzet wel jaren op zich zal laten wachten. Dus, Mijnheer de Voorzitter, deze moeilijkheden konden jaren geleden worden voorzien en ik vraag mij ook af waarom de Raad indertijd niet een eerlijk beeld werd gegeven van de gehele toestand, dan dat wij nu pas jaren later voor een fait-accompli worden gesteld. Mijnheer de Voorzitter, ik kan mij niet aan de indruk onttrekken, dat men weer slechte zaken doet.

DE HEER L.V. BRITTEN: Mijnheer de Voorzitter, wij zijn gekomen bij een interessant agenda-punt. En waarom zeg ik, een interessant agenda-punt? Omdat het hier betreft de financiele positie van de N.V. Aruven. Eerlijk gezegd, Mijnheer de Voorzitter, ik kan mij geen denkbeeld vormen van de houding van het Bestuurscollege. Soms vraag ik me af: Wil het Bestuurscollege deze Raad belachelijk maken? Of hebben zij het mis en belazeren zij de zaak. Mijnheer de Voorzitter, U moet niet denken op mijn betogingswijze van deze avond, dat ik zo'n beetje vervelend ben, of een kletskous. Neen. U moet mij goed volgen en wanneer U mij goed hebt gevolgd, dan kunt U zelf oordelen en uiteindelijk ben ik er zeker van, dat U volkomen met mij eens zult zijn, dat de houding van het Bestuurscollege aanleiding gaf tot allerlei opmerkingen.

Mijnheer de Voorzitter, merkwaardig is het om uit Uw toelichting te vernemen, dat - nu de N.V. Aruven in staat van faillisement is - het Bestuurscollege gemeend heeft goed te doen de Raad van deze stand van zaken op de hoogte te stellen.

Mijnheer de Voorzitter, wij hebben hier in deze Raad gepleit over de stand van zaken. Wij hebben hier in de Raad het Bestuurscollege voorbeelden gegeven. Lang dus van te voren, voordat de N.V. Aruven in moeilijkheden is komen te verkeren hebben wij de Raad gevraagd ons uitleg te geven, zodat wij ten volle onze medewerking konden toezeggen.

Mijnheer de Voorzitter, uit Uw toelichting kan ik zien, dat het Bestuurscollege op deze wijze ons op een fijne manier wil uitdagen om samen te werken. Het Bestuurscollege is ertoe overgegaan om met een mooie franje ons mede te delen, zoals wij het hier in deze toelichting kunnen lezen: Wij meenden het goed te doen, U van deze stand van zaken op de hoogte te stellen. Mooi, zeer mooi! Nu dat de N.V. Aruven in staat van faillisement is meent het Bestuurscollege goed te doen om ons over deze stand van zaken op de hoogte te stellen. Toen wij hier in deze Raad hadden gevraagd om rekenschap, Mijnheer de Voorzitter, was er geen sterveling, die ons had kunnen antwoorden: Ja, zoveel heeft het hotel gekost. Wij hebben gevraagd om een verlies- en winstrekening, ook niet, Mijnheer de Voorzitter.

Ik meen het daarom vanavond ook goed te doen, en om met het Bestuurscollege samen te werken, de navolgende vragen te stellen.

1) Hoeveel bedraagt het kapitaal van de N.V. Aruven?

Ik wens persé het antwoord van U, Mijnheer de Voorzitter.

2) Hoeveel heeft het Hotel gekost?
3) Hoe groot is het bedrag, dat het Eilandgebied geleend heeft aan de N.V. Aruven?
4) Hoe groot is het bedrag, waarvoor het Eilandgebied zich garant heeft gesteld voor de N.V. Aruven?
5) Hoeveel is het bedrag, dat de N.V. Aruven verschuldigd is aan derden?
6) Wat voor garantie heeft het Eilandgebied voor het geleende bedrag en hoe gegarandeerd door de N.V. Aruven?
7) Hoeveel aandelen heeft het Eilandgebied in de N.V. Aruven en welke prijs heeft het Eilandgebied betaald?
8) Wat was de bruto-winst van de N.V. Aruven gedurende het jaar 1959 - 60, 1960 - 61?
9) Wat is het bedrag van afschrijving van elk genoemd jaar?
10) Wat is de netto-winst van elk genoemd jaar?
11) Wat voor garantie heeft de pachter Condado Hotel Mij. gegeven voor aanzuivering van de percentages genoemd onder a) en b) in Uw brief?

Mijnheer de Voorzitter, astublieft geef mij verantwoording over het voorgaande. Dank U.

DE HEER J. GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik moet toch opmerken, dat dit stuk behandeld was in de Commissievergadering en toen had de overkant geen woord over al deze kwesties gerept. Ik kan me herinneren, dat een paar van die leden toen stiekempjes zaten te glimlachen en ik had daarom verwacht, dat zij vanavond zouden terugkomen op dit chapitre, dat had ik inderdaad verwacht, Mijnheer de Voorzitter, indien zij deze vragen hadden gesteld gedurende de huishoudelijke vergadering, dan waren al deze vragen schriftelijk beantwoord. Dat is punt 1.
De heer Croes en de heer Britten, (als ik de heer Britten mag zeggen) hebben nu een heleboel vragen gesteld. Toen ik de heer Britten al die vragen hoorde stellen, dacht ik onwillekeurig aan een professor of aan iemand die in een grote accounting-office zit, met al die winsten, winstmarges, kapitaal en zo, hij had een hele reeks vragen, Mijnheer de Voorzitter.

Hij heeft als ik mij niet vergis, ook gevraagd o.a. naar winst over het jaar 1959. Ik weet het niet, maar ik meen, dat het hotel pas in 1959 is geopend, in juli 1959, als ik het goed heb. Ik ben geen accountant, maar ik kan wel zo'n beetje rekenen 2 en 2 is 4, dus dat als men een hotel in 1959 opent, dan kan men geen winst maken in 1959.
Men kan zelfs geen winst maken in twee jaren, Mijnheer de Voorzitter, Deze zijn kinderziekten van elke business ter wereld. Mijnheer de Voorzitter, vroeger was er veel gesproken over hotels. Ik heb nou tenminste 20 vergaderingen meegemaakt. Er is niets van al deze besprekingen terecht gekomen. Ik wil op dit ogenblik niet in detailles treden, Mijnheer de Voorzitter, maar ik moet wel constateren, dat, niettegenstaande alles wat men in de schoenen van het Bestuurscollege werpt, het Bestuurscollege deze zaak van het hotelwezen heeft aangepakt en wel behoorlijk aangepakt en dat er een hotel is thans, Mijnheer de Voorzitter, een hotel, dat veel doet voor Aruba, dat de naam van Aruba naar alle werelddelen draagt, Mijnheer de Voorzitter, en het is werkelijk noodzakelijk. Misschien is de financiering niet gegaan zoals men aan de overkant had verwacht en ik weet, dat als 'twel was gegaan zoals zij hadden verwacht, dan hadden zij toch tegengestemd tegen "de manier van zaken doen", zoals zij dat noemen, zij hebben altijd tegen het hotel en het waterprojekt gestemd, Mijnheer de Voorzitter. Het is alle

maal hier een beetje show maken en wij/daar allang aangewend, Mijnheer de Voorzitter, echter heb ik gemeend eventjes erop te moeten attenderen. Ik meen, dat het Bestuurscollege ons beloofd heeft, dat er 'ndegelijk rapport van de Accountantsdienst bij de Eilandsraad zal worden ingediend te zijner tijd. Wij zullen daar dus op wachten. /zijn
Mijnheer de Voorzitter, ik moet nu even lachen, de heer Britten heeft gezegd, dat de N.V. Aruven in staat van faillisement is. Hij zei ook, dat hij geen kletskous is, maar ik wil toch die hele kletsbeweging maar voor zijn rekening laten, Mijnheer de Voorzitter.

Verder heeft hij woorden als "belazerd" gebruikt, Mijnheer de Voorzitter. Ik weet niet of hij meent, dat hij belazerd is of zo iets, maar in ieder geval kan ik volstaan met te zeggen, dat ik mij kan verenigen met het voorstel van het Bestuurscollege om deze betaling op te schorten in de geest als door het Bestuurscollege voorgesteld.
Ik moet aannemen, Mijnheer de Voorzitter, dat dit kinderziekten zijn, die in de toekomst niet zullen plaatsvinden. Ik heb wel vertrouwen in het hotelwezen, ik heb veel vertrouwen en ik denk, dat in de naaste toekomst dit hotel winsten zal opleveren, die al deze ziekten zullen wegwerken. Ik dank U, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER D.G. CROES: Ten aanzien van de opmerking van de heer J. Geerman, Mijnheer de Voorzitter, n.l. dat de oppositie niets gezegd heeft gedurende de commissie-vergadering bij de behandeling van dit agenda-punt. Dat is waar. Maar een Raadslid kan te allen tijde het recht behouden om zijn mening in het openbaar te zeggen.
Verder zegt de heer Geerman, dat er indertijd veel gesproken was over een hotel en er is nooit een hotel gekomen.
Maar, ik moet de heer Geerman eraan herinneren, dat hijzelf ook veel over het hotel had gesproken, hij zat toen zelf in het toenmalige college en als er toen geen hotel was gekomen, dan was het de schuld van de heer Geerman en niet van de A.V.P.
Mijnheer de Voorzitter, ik had verschillende vragen, maar aangezien de heer Britten en de heer Max Croes deze vragen reeds gesteld hebben /er voor mij hier alleen enkele om te stellen. /blijft
Gaarne zou ik vernemen van het Bestuurscollege, waarom het Bestuurscollege meent, dat in 1965 deze moeilijkheden er niet meer zullen zijn?
Nog een andere vraag, Mijnheer de Voorzitter. Is het bekend aan het Bestuurscollege of er regelingen zijn getroffen met de Curacaose Bank voor uitstel van betaling?
En een derde vraag, Mijnheer de Voorzitter. Wat heeft de N.V. Aruven gedaan met de twee uitkeringen van F. 20.000,--? Dat zijn al mijn vragen, Mijnheer de Voorzitter. Ik dank U.

DE HEER F. HERNANDEZ: Mijnheer de Voorzitter, ik zou graag willen weten, wanneer wij in januari 1965 op invordering kunnen hopen, hoeveel dan de rente vergoeding zou zijn?

DE VOORZITTER: Wenst iemand anders het woord in de eerste ronde? Zo niet, dan geef ik het woord aan Gedeputeerde Henriquez, om te antwoorden op de verschillende vragen gesteld in de eerste ronde.

DE HEER O.S. HENRIQUEZ, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, in de eerste plaats zal ik de heer Max Croes willen beantwoorden. Hij vraagt zich af, waarom het Bestuurscollege nu pas komt met deze aangelegenheid en zoals hij

zei, de Raad stelt voor een z.g. "fait -accompli", want zegt de heer Max Croes, men had dit van te voren kunnen voorzien.
Mijnheer de Voorzitter, het projekt Aruba Caribbean Hotel Casino werd indertijd opgezet met een minimum aan kapitaal en praktisch een maximum aan aangegane leningen. Twee mogelijkheden bleven open, ook na de bouw, n.l. op de eerste plaats, om nog meer aandelen te plaatsen en op de tweede plaats was het een kwestie van afwachten, wat het hotel zelf zou opbrengen.
De N.V. Aruven heeft nog getracht om meer aandelen te plaatsen, dat is gelukt doch slechts in bescheiden mate en ik moet zeggen dat de N.V. Aruven nog ruim F. 900.000,-- aan aandelen heeft, die geplaatst kunnen worden.
Was dat gelukt of lukt dit nog, dan is deze liquiditeitsmoeilijkheid, deze tijdelijke liquiditeitsmoeilijkheid van de baan.
Ik wil dan ook op wijzen, dat het hier alleen maar gaat om een liquiditeitsprobleem, een tijdelijke probleem, dat alleen maar betrekking heeft op de kaspositie van de N.V. Aruven op dit moment die veroorzaakt is door het feit, dat, om de hotel-management de gelegenheid te geven om op gang te komen, men de hotel-management twee jaar de tijd heeft gegeven, zonder dat men gedurende twee jaar de normale vergoedingen, die men anders wel schuldig is aan de N.V. Aruven uit te keren. O.a. de afschrijvingsbedragen op de investeringen, zowel het gebouw als meubilair werden opgeschorst voor drie jaar, hoewel dus in totaal dus binnen dezelfde termijn moest worden afgeschreven, heeft men het percentage enigszins verhoogd en de eerste twee jaar vrijstelling gegeven om dit projekt op gang te krijgen. Dit is helemaal geen abnormale procedure. Het komt zeer veel voor heden ten dage bij die projekten, vooral die grote miljoenen-projekten, die men de gelegenheid wil geven om op gang te komen. Ik weet b.v. dat in Puerto Rico bij de "Operation Bootstrap" men dit bij diverse projekten ook doet.

Overigens is het normaal, dat een hotelprojekt er 2 à 3 jaar voor nodig heeft om op gang te komen. Dat is niet alleen op Aruba zo, maar overal ter wereld. Dit heeft tot gevolg gehad, dat N.V. Aruven bepaalde inkomsten voor die eerste twee jaren heeft moeten derven. Deze inkomsten echter komen dus vanaf het 3e jaar wel binnen en zijn dan voldoende om aan de normale verplichtingen van Aruven te voldoen. Bovendien mogen wij redelijkerwijs verwachten, dat behalve deze vaste uitkeringen van de hotelmanagement aan de Aruven, die dus ingaande het derde jaar zullen beginnen, er ook een winst gemaakt zal kunnen worden, waarvan Aruven dus ook een deel krijgt. En hiermee beantwoord ik dus ook een van de vragen van het geachte lid Dominico Croes, die vraagt: Waarom denkt het Bestuurscollege, dat er in 1965 wel een andere situatie zou kunnen ontstaan. Welnu, zoals ik reeds gezegd heb, omdat in de eerste plaats vanaf het 3e jaar men dus wel een uitkering zal moeten doen aan de Aruven en in de 2e plaats omdat wij toch wel hopen, dat in 1965 er een dividend-uitkering zal wezen en ik moet U zeggen, dat de ervaringen, dus de cijfers van het afgelopen anderhalf jaar zeer gunstig zijn, zelfs boven verwachting. Wij hebben van de heren van de Condado de mededeling ontvangen, dat dit hotel het nu reeds veel beter doet, dan zij in hun stoutste verwachtingen hebben durven denken. Zij hadden erop gerekend, dat dit hotel de eerste 3 jaren een groot verlies zou lijden en ik heb ongeveer drie weken geleden nog gesproken met de heer Morris de Woskin, voorzitter van Condado en die denkt nu, dat wij eind van dit jaar reeds een winst zullen maken. Dus als wij dat reeds bij het 3e jaar kunnen krijgen, dan is dat buiten verwachting. Ik geloof niet, dat het hele grote winst zal wezen, maar in elk geval zou dat/prachtig resultaat wezen. /een
Omdat het probleem van de Aruven, wat we nu hebben zuiver een liquiditeitsprobleem is, dus een tijdelijk probleem is, indien dus de verwachtingen in

de toekomst zich verwezenlijken, heeft het Bestuurscollege gemeend, dit probleem te kunnen oplossen, door uitstel van betaling te geven terzake die leningen, die de Aruven aan de Overheid schuldig is en hiervoor wordt dan Uw toestemming gevraagd in deze Raad vanavond.

De heer Britten was vervolgens aan het woord en ik moet U zeggen, Mijnheer de Voorzitter, ik werd getroffen, door één van/opmerkingen van de heer /de Britten, als zou het Bestuurscollege de Eilandsraad belachelijk willen maken. Ik kan de heer Britten de verzekering geven, dat dat zeker niet onze bedoeling is. Mochten wij die indruk hebben gemaakt, dan ben ik er van overtuigd, dat wij bij de heer Britten in goede handen zijn om die belachelijke indruk weer goed te maken.
Van een staat van faillisement van de Aruven is geen sprake, dat blijkt reeds uit mijn betoog, dat het hier gaat zuiver om een liquiditeitskwestie en niet over de financiele positie.
Dan heeft de heer Britten heel wat vragen gesteld, Mijnheer de Voorzitter, sommige mensen kunnen een heleboel vragen stellen, soms meer dan een heleboel mensen kunnen beantwoorden. Maar ik zal toch mijn best doen.
De gegevens, die ik nu ga verstrekken zijn niet nieuw. Ik wil niet de indruk laten hier, dat als zou nu de heer Britten dit gevraagd hebben, deze gegevens verstrekt worden, want het is zo langzamerhand, zoals men het in het Papiaments zeggen: "un disco" (afgezaagd) geworden, dat wanneer er hier iets ter sprake komt van het hotel of het waterprojekt, dan krijgen wij telkens weer hetzelfde verhaal, dezelfde vragen te horen. Maar goed, dat is het goed recht van de heren leden van de Raad en net zo goed is het mijn goed recht om dus met dezelfde eentonige antwoorden te komen.
Dus deze bedragen, die ik nu ga noemen zijn geen nieuws, die waren dus al bekend, maar goed ik wil ook de tijd nemen en de tijd gebruiken om er op in te gaan.
Kapitaal van de N.V. Aruven: Maatschappelijk kapitaal bedraagt F.5.000.000,-- Hiervan is geplaatst F. 3.574.000,--. In totaal aan hypotheekleningen en andere leningen F. 5.066.000,--.
In totaal geinvesteerd in het hotel, circa, dus ongeveer, niet op de gulden af: F. 9.200.000,--. De door het Eilandgebied genoemde garanties zijn genoemd in de brief aan de Raad, dus U vraagt daar naar de bekende weg en al de leningen, die de N.V. Aruven is aangegaan staan ook in de brief.
Aandelen van de Aruven weet U ook al.
Brutowinst is er niet gemaakt en daarmee vervalt ook vraag 10, nettowinst is ook niet gemaakt. Als er geen brutowinst is kan er ook geen nettowinst zijn.
Afschrijvingen hebben nog niet plaatsgehad. Die beginnen pas het derde jaar.
Ik hoop hiermee de heer Britten de nodige inlichtingen te hebben verstrekt.

Dan hebben wij nog de heer Dominico Guzman Croes. Zijn eerste vraag heb ik dus reeds beantwoord. Welke regeling wij getroffen hebben met de Curacaose Bank? Wij hebben geen andere regeling met de Curacaose Bank, dan de hypotheeklening zelf, die is dus gedekt door hypotheek.
Dan heeft hij gevraagd: Wat heeft de N.V. Aruven gedaan met de twee uitkeringen van $ 20.000,--, die wel plaatsvonden?
De Aruven heeft diverse bedragen reeds betaald, o.a. de rente op de lening van de Bankers Trust van F. 38.000,--, die is betaald.
Ook de rente op de lening van het Eilandgebied. Ik weet niet zeker of er andere bedragen zijn, maar ik/wel zeker, dat het geld op is. /weet
Dus die twee termijnen van $20.000,--, die zijn gebruikt om zoveel mogelijk schulden af te lossen en voor zover ik dat op dit moment kan nagaan, is dat

in hoofdzaak de rente, die verschuldigd is op de lening, ook dus voor de lening ten name dus van Aruven, die op dit moment geen aflossing heeft, hebben wij in ieder geval wel de rente betaald en dat is dus o.a. met dit bedrag gebeurd.
De vraag van de heer Hernandez heb ik, eerlijk gezegd, niet helemaal gevolgd. Hebt U gevraagd, wat de uitkering zou zijn van Aruven in 1965?

DE HEER F. HERNANDEZ: Neen, Mijnheer Henriquez, ik heb gevraagd hoeveel de rente-vergoeding zou zijn, ongeveer hoeveel percent, op de lening van het Eilandgebied Aruba tot 1965?

DE HEER O.S. HENRIQUEZ, GEDEPUTEERDE: Oh, hoeveel de rente zou zijn op de lening van het Eilandgebied tot 1965? Nou, over 1961 was het F. 80.000,--. Dus dat blijft ieder jaar hetzelfde als het afgelost wordt. Dus dat is over vijf jaar, vijf maal F. 80.000,-- is F. 400.000,--. Dus naar reden van F. 80.000,-- per jaar. En zoals ik dus reeds zei, Aruven hoopt dus, vanaf het derde jaar dergelijke schulden ieder jaar te kunnen betalen uit de vaste uitkeringen, die zij zal krijgen van de hotel-management en ook aandeel in de winst.
Dank U wel, Mijnheer de Voorzitter.

DE VOORZITTER: Het woord is thans aan de heer Max Croes.

DE HEER M. CROES: In de eerste plaats wil ik een paar aanmerkingen naar aanleiding van wat de heer Geerman heeft gezegd. Het is inderdaad waar, dat deze aangelegenheid in de huishoudelijke vergadering ter sprake is gekomen en dat onzerzijds geen enkele op- of aanmerking was gemaakt.
Mijnheer de Voorzitter, het is wel gebruikelijk, dat vragen worden gesteld in de huishoudelijke vergadering, maar het is geen verplichting. Bovendien konden wij best een goede reden hebben waarom wij toen geen vragen hebben gesteld. En vooral behoudt zich het Eilandsraadslid het recht om te allen tijde in de openbare vergaderingen nieuwe gezichtspunten naar voren te brengen, die ook niet eerder in de huishoudelijke vergadering zijn besproken.

Uit het antwoord van Gedeputeerde Henriquez blijkt heel wat meer nieuws dan hij zelf veronderstelt. Hij zegt o.a. dat deze vragen reeds verschillende malen in de Raad zijn gesteld en hij verschillende malen op deze vragen in dezelfde trant heeft geantwoord. Inderdaad, Mijnheer de Voorzitter, op de grootste gedeelten van de vragen. Maar er blijken uit zijn antwoorden belangrijke inlichtingen, die wij tot nu toe niet hebben gehad, ik althans, als Raadslid sinds 1959.
Het was voor mij nieuws te vernemen, dat het kapitaal van de N.V. Aruven is uitgebreid. Ik heb toevallig voor mij de oprichtingsakte van de N.V. Aruven en toendertijd was het kapitaal F. 3.000.000,-- waarvan F. 1.500.000,-- bestond uit aandelen, die volledig werden gekocht door het Eilandgebied, terwijl als ik mij niet vergis het Eilandgebied voor 2½ miljoen gulden aandelen heeft in de N.V. Aruven. Is het dan zo, Mijnheer de Voorzitter, dat bij de uitbreiding van het kapitaal, het aandelen-kapitaal, waarvan U sprak, het Eilandgebied volledig F. 900.000,-- heeft opgenomen? En spreekt U dan van een succes van de plaatsing, de uitbreiding van het aandelen-kapitaal? Verder, Mijnheer de Voorzitter, verheugt het mij te vernemen, dat het bedrag van $. 20.000,--, dat reeds is uitgekeerd aan de N.V. Aruven, gebruikt is om aan de lopende verplichtingen, anders dan die van het Eilandgebied, tegemoet te komen. Ik was bevreesd, dat indien dit geld voor andere lopende doeleinden werd gebruikt dat het Eilandgebied op den duur, na verloop van

jaren, opgescheept zou worden met grotere bedragen, dan die thans gegarandeerd zijn.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Geerman heeft vermoedelijk het karakter van ons betoog misverstaan. Wat wij hier vanavond naar voren hebben gebracht is zuiver en alleen in het belang van een goede gedachtenwisseling. Wij willen een klaar beeld vormen van de toestand van de zaak zoals het gaat. Wij zijn er ons volledig van bewust, dat het hier gaat om de belangen/en hiermee spelen wij niet. Wij zijn zelfs bereid om risico's te nemen terwille van de ekonomische ontwikkeling van Aruba, grote risico's zelfs, maar deze risico's moeten zoals ik eerder heb betoogd, volledig worden onderzocht en in volkomen eerlijkheid en openhartigheid worden behandeld. Zodra dat geschiedt, Mijnheer de Voorzitter, zijn wij te allen tijde bereid om risico's terwille van het ekonomische belang van Aruba te nemen. Dank U, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER L.V. BRITTEN: Mijnheer de Voorzitter, ik heb aandachtig naar de woorden van verschillende leden geluisterd en ik wil even een en ander opmerken naar aanleiding van de woorden van de heer Geerman.
Misschien heeft de heer Geerman mij niet goed begrepen. In zijn betoog heeft hij naar voren gebracht, dat het hotel pas in 1959 begonnen was. Ik heb rekening gevraagd over 1959 - 1960. En verder heeft de heer Geerman gezegd, dat de liquiditeitsmoeilijkheden van de N.V. Aruven van tijdelijke aard zijn.
Ja, van tijdelijke aard, Mijnheer de Voorzitter? Verwachten wij vooruitgang in de exploitatie van de N.V. Aruven? Ja, dan weten wij niet.

De heer Henriquez heeft geantwoord op de verschillende vragen en de heer Henriquez heeft ons toegelicht, dat deze moeilijkheden van tijdelijke aard zijn. Maar, ja, dat kunnen wij ook niet zeggen.
Mijnheer de Voorzitter, ik trek mijn conclusie heel kort. T.a.v. de N.V. Aruven, zoals staat aangegeven in Uw brief, ullen noch ik, noch mijn fraktie er onze goedkeuring aanhechten, voordat wij konkrete antwoorden mogen ontvangen. Ik dank U.

DE HEER J. GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik wil helemaal niet persoonlijk zijn, en het is niet de plaats in deze Raad, die men op een hoog peil moet houden om persoonlijk te zijn.
Het geachte lid Dominico Croes (ik moet zeggen Dominico Croes, want er zijn hier verschillende "Croes"-en) heeft opgemerkt, dat het mijn schuld was, dat er geen hotel kwam, want ik zat toen ook in het Bestuurscollege.
Mijnheer de Voorzitter, de heer Croes heeft jarenlang onder mij gewerkt bij de Lago. De heer Croes heb ik in de politiek gebracht, onder mijn hoede, onder mijn toezicht. Maar ik kon de heer Croes niet alles leren in de kwestie van hotels. B.v. ik zou hem graag aanraden om al de oude rapporten te gaan lezen over de tijd, toen de heer Bartels daar aan het bewind was, bezig met deze groep, met die groep. En de langen jaren, die in beslag waren genomen voor het hotelwezen, om hier een hotel te laten bouwen.
Ik kan hier wel verklappen, Mijnheer de Voorzitter, (ik kan natuurlijk alleenspreken uit mijn tijd als gedeputeerde), dat wij ook vergaderingen gehouden hebben betreffende een hotel. Dat was toen de beroemde - of beruchte-Kipnis-plan, als ik/mij goed herinner. / het
Maar de heer Croes moet nog leren, wat ik heb geleerd. Daarin heeft de gedeputeerde niets te zeggen. De "Grote Baas", die beslist alles. Dat zal hij trouwens ook weten, misschien heeft hij daar reeds ervaring van opgedaan.

Wij zijn de poppetjes en zo was het ook gegaan. Maar ik hoop, dat de heer Croes de tijd zal nemen en dat hij leer zal trekken van die oude rapporten van het hotelwezen, dan kan hij hier wel spreken van het verleden.

Maar, Mijnheer de Voorzitter, dat is achter de rug. Wat de heer Max Croes heeft gezegd, Mijnheer de Voorzitter, ben ik eens met hem. N.l. dat altijd hier in het openbaar elke Eilandsraadslid de bevoegdheid heeft (het is zijn recht, zijn plicht) om met vragen en bezwaren naar voren te komen en ik denk dat hij in zijn tweede betoog eerlijk en oprecht naar voren is gekomen met zijn meningen en zijn vragen. Het is dan ook verheugend nieuws, Mijnheer de Voorzitter, te horen, dat de heer Croes en zijn fraktie bereid zijn in de toekomst grote risico's te nemen, wanneer de verbreding van de ekonomische basis van Aruba op het spel staat. Ik dank de heer Croes bij voorbaat voor deze oprechte opmerking.
Mijnheer de Voorzitter, dan heeft de heer Britten gezegd, dat ik hem niet goed heb begrepen. Nou moet ik zeggen, dat ik hem helemaal niet heb begrepen. Want nou beweert hij, dat ik over "liquidatie"-mogelijkheden gesproken heb, die van tijdelijke aard zijn. Ik heb/geen woord daarover gerept, Mijnheer de Voorzitter, dus ik zwijg. Dank U, Mijnheer de Voorzitter.

/met

<u>DE HEER D.G. CROES:</u> Mijnheer de Voorzitter, de heer Geerman zei, dat hij mijn baas geweest was en als het zo was, Mijnheer de Voorzitter, dan moet ik mij eigenlijk schamen om zo'n slechte baas gehad te hebben. Want voor een baas, Mijnheer de Voorzitter, een leermeester, Mijnheer de Voorzitter, die in het Bestuurscollege zat van 1951 tot 1955 en die niets had kunnen doen, omdat hij een opdracht zou moeten volgen van een "Baas" die niet eens in het Bestuurscollege zat, moet ik mij wel schamen, als ik hem als mijn baas had beschouwd in het verleden.
Met betrekking tot de vragen, die ik gesteld heb, Mijnheer de Voorzitter, vraag 2 en 3, ben ik het eens met de heer Henriquez; wat betreft vraag 1, laten wij hopen, dat alles goed gaat en dat de N.V. Aruven in 1965 zijn verplichtingen zal kunnen nakomen. Ik dank U, Mijnheer de Voorzitter.

<u>DE HEER F. HERNANDEZ:</u> Mijnheer de Voorzitter, ik ben voldaan met het antwoord.

<u>DE HEER O.S. HENRIQUEZ, GEDEPUTEERDE:</u> Mijnheer de Voorzitter, er is naar mijn mening niet veel nieuws naar voren gebracht in de 2e ronde. Ik zal de heer Dominico Croes nog dankzeggen voor zijn goede wensen, door hem geuite wensen, dat het met de N.V. Aruven in de naaste toekomst goed zal gaan, zodat deze diverse aangegane leningen zal kunnen aflossen en ik kan niet anders zeggen, dan dat ik een dergelijke uitlating ten zeerste op prijs stel en ik geloof, dat hiermee de Raad het algemeen belang dient, want inderdaad, indien het de N.V. Aruven goed gaat, het hotel goed gaat, dan gaat het ook ons allemaal goed.
En dan is het mij opgevallen, dat de heer Britten namens zijn fraktie heeft verklaard, dat zij dus geen steun kunnen geven aan het voorstel, waarbij ik de heer Britten bijdeze wil feliciteren met zijn promotie tot fraktieleider van de A.V.P. en ik wil ook de heren van de A.V.P. gelukwensen met hun nieuwe fraktie-leider.

De Algemene Beschouwingen worden gesloten.

Zonder hoofdelijke stemming wordt dit stuk aangenomen.

13. Ontwerp-eilandsverordening tot wijziging van de begroting voor 1960 (5e wijziging)(Ag. no. 5738;bijlage 1961 no. 25).

DE VOORZITTER: Algemeen Verslag is uitgebracht. Het ontwerp heeft geen aanleiding gegeven tot opmerkingen. Wenst iemand hieromtrent nog het woord te voeren?

DE HEER M. CROES: Mijnheer de Voorzitter, in afwijking van de usance, waarvan wij geen gebruik hebben gemaakt in de commissie-vergadering, wil ik thans twee vragen stellen.
De grootste post-uitgave die in deze suppletoire-begroting wordt verwerkt is wel het bedrag van F. 300.000,-- voor deelname in het kapitaal van de Arubaanse Mijnmaatschappij. Dit geld werd besteed om de firma Longyear in New York een geologisch onderzoek te laten instellen hier op Aruba.
Gaarne verneem ik, Mijnheer de Voorzitter, of het rapport van deze maatschappij reeds is uitgebracht en of de Eilandsraad inzage zal krijgen van dit rapport ofwel van een uittreksel of bevindingen van deze groep?

Verder, Mijnheer de Voorzitter, wil ik een vraag stellen omtrent het eenvoudig vakonderwijs. Op de begroting van 1960 hadden wij een bedrag goedgekeurd van F. 50.000,-- teneinde het eenvoudig vakonderwijs hier op Aruba te beginnen. Het Bestuurscollege deelde ons in die tijd mede, dat gedurende 1960 het eenvoudig vakonderwijs van verschillende zijde was bestudeerd en dat het in eind 1960 het zover was, dat deze plannen reeds in een uitvoering-stadium verkeerden. Thans zijn we reeds in juli 1961, Mijnheer de Voorzitter, binnen een paar weken begint het nieuwe schooljaar en ik heb nog geen enkele beweging in de richting van het instellen van het eenvoudig vakonderwijs gezien, alhoewel nu op de begroting van 1961 wederom een bedrag van F. 40.000,-- beschikbaar staat gesteld.
Mijnheer de Voorzitter, gaarne verneem ik hoe het thans met het eenvoudig vakonderwijs staat? Dank U, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER L.A.I. CHANCE: Ik heb maar een vraag, Mijnheer de Voorzitter, ik had die eigenlijk ook in de huishoudelijke vergadering kunnen stellen. Het gaat hier n.l. over het bedrag, het hoogste bedrag waarover wij gaan spreken bij deze wijziging van de begroting, n.l. F. 300.000,-- ter beschikking van de Arubaanse Exploratie en Mijnbouw Mij. Ik weet, dat de heer Gedeputeerde Henriquez in de laatste tijd veel werk hierover heeft verricht en ik wil nu vragen aan het Bestuurscollege, in verband daarmede, of het zover is gevorderd, dat het Bestuurscollege ons kan zeggen, of men gereed is met de uitvoering van de werkzaamheden, exploratie dan van de fosfaatlagen op Aruba en of de exploitatie dan door Aruminco zelf zal geschieden of dat dit door een andere maatschappij zal worden overgenomen?

DE VOORZITTER: Wenst iemand anders het woord in de eerste ronde? Zo niet, dan is thans het woord aan de heer Gedeputeerde Henriquez.

DE HEER O.S. HENRIQUEZ, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, naar aanleiding van de vraag van de heer Max Croes over de rapporten, die uitgebracht zijn in verband met de exploratie van fosfaat, kan ik zeggen, dat er inmiddels diverse rapporten zijn uitgebracht, wel een stuk of vijf zowel over de exploratie als over de mogelijkheden, om die fosfaat aan te wenden voor verwerking tot eindprodukten. Er zijn nog steeds bepaalde inlichtingen, die wij nog binnen moeten krijgen, voordat wij de zaak als het ware afgerond hebben en dus met zekerheid kunnen zeggen: Nu is de zaak volledig en weten

wij 100% zeker wat wij hiermee kunnen gaan doen. Dit laatste rapport verwachten wij binnenkort, maar er is geen enkel bezwaar, Mijnheer de Voorzitter, om de heren inzage te geven van de rapporten, die wij nu reeds hebben. Er zijn twee mogelijkheden. Wij kunnen het zo arrangeren, dat de leden van de Raad individueel zich kunnen begeven naar het kantoor van de Welvaartzorg en dan kan ik er dus voor zorgen, datmen daar die rapporten klaar legt en dat ze ter inzage verleent. Ik heb maar een of twee exemplaren, waar wij zelf mee moeten werken. Dus ik heb niet voldoende exemplaren om ieder één te sturen. Maar ik geloof ook niet, dat dat nodig is, als U daar naar toe gaat, dan kunt U ze daar wel doorkijken. Het zijn eigenlijk meer kaarten met gegevens erop, dan geschrift.
Een andere mogelijkheid is, dat wij een vergadering beleggen, b.v. een huishoudelijke vergadering, waarbij wij die rapporten meebrengen en daarbij dan ook U een toelichting geven. En dan de direktie van de Aruminco uitnodigen ook bij te komen en dan kunnen wij van alle rapporten de nodige toelichting geven. Persoonlijk geloof ik, dat U aan het laatste meer heeft, dan dat U die rapporten, die daar op tafel liggen gaat doorlezen. Het blijft mij gelijk./U kunt wachten totdat de laatste rapporten binnen zijn, dan heeft U een complete picture. /Of
In principe heb ik geen bezwaar. U moet dus voor Uzelf uitmaken of U nu de bestaande rapporten zult willen doorlezen of wachten totdat de laatste rapporten binnen zijn. Hetzij dat men ze zelf wil gaan doorlezen, hetzij dat men in een huishoudelijke vergadering deze zaak wil bespreken. Ik laat het dus aan de heren over.

De heer Chance heeft gevraagd, Mijnheer de Voorzitter, hoe het staat met de exploitatie, dus de winning van fosfaat of dit door particulieren zou geschieden of door de Aruminco zelf?
Mijnheer de Voorzitter, het spijt me, dat ik zelf nog niet weet en dus daarop nog geen antwoord kan geven. Wij wachten, zoals ik reeds gezegd heb, nog op een eindrapport, dat nauw verband houdt met de ekonomische aspekten van dit projekt, dat is dus het rendement, de rendabiliteit van dit projekt en daarmee houdt deze vraag nou verband.
Is het rendement attraktief genoeg om particulier kapitaal te interesseren, dan zou men dat kunnen overwegen, hoewel bij een particuliere onderneming moet U verwachten, dat men deze winning zo efficient mogelijk zal gaan aanpakken, namelijk zoveel mogelijk machinaal en dan krijgt U dus een minimum aan werkgelegenheid.
Daar staat tegenover, dat indien wij dat zelf gaan doen, dan zouden wij misschien kunnen overwegen om met een maximum aan werkgelegenheid, zogenaamd op een "maximum labour-basis" de zaak aan te pakken en gezien het werkeloosheidprobleem op Aruba, zal dát dan efficient zijn. Het is mij b.v. bekend, dat men voor 200.000 ton fosfaat per jaar zal kunnen winnen op Aruba, naar de lagen, die wij ontdekt hebben. Indien wij dat op de moderne manier doen, dan hebben wij maar 25 man nodig en een businessman zal het zeker op die manier doen.
Doen wij het zelf, dan kunnen wij het doen met ongeveer 250 man en toch nog binnen de prijs blijven, waarbij dit erts te verkopen is en dus de verkoopprijs aanvaardbaar is voor particulieren.
Dus dit is een punt van overweging. Maar wij zijn nog niet zo ver en ik geef deze inlichting alleen maar om U een idee te geven hoe het probleem zit. Wij moeten ons daarin dan ook nog uitspreken, maar wij zijn nog niet zo ver, wij moeten nog de laatste inlichtingen krijgen over de ekonomische mogelijkheden van ons fosfaat-erts en dan pas kunnen wij de volgende stap nemen, n.l. de winning. Dus eigenlijk is dit nog niet aan de orde. Ik kan hiermee vol-

staan, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER F. WERNET, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, de heer Croes heeft gevraagd hoe het staat met het eenvoudig vakonderwijs. Het is werkelijk zo, dat deze zaak aanhangig is sinds 1959, meen ik. Er is in 1960 krediet geraamd voor gereedschap en ik kan de Raad mededelen, dat de gereedschappen er zijn. In 1961 is weer krediet opgebracht voor een en ander ook voor meer gereedschappen en voor verdere uitbreidigingen. Het is nu zo, dat wij feitelijk zo een beetje wachten op personeelsbezetting en hoe het gerund zal worden en hierbij zijn er verschillende vragen gesteld, die nog beantwoord moeten worden. Gaat de Overheid zelf de zaak runnen? Of gaat het in handen van een of ander schoolbestuur of gezamenlijk?
Wij hebben inmiddels verschillende rapporten ontvangen van andere scholen, die of die op dezelfde wijze gerund worden en o.a. ook van verschillende praktische vakscholen in Nederland; die zijn inmiddels ook binnen.
Ik wil wel zeggen, dat wij zeer zeker niet klaar komen om in september te beginnen, maar wel hopen wij, dat wij in januari hiermee een aanvang zullen kunnen maken.
Mijnheer de Voorzitter, misschien kan ik hier nog bijvoegen, dat begin van de schoolperiode in verschillende gevallen niet persé september hoeft te zijn.

DE VOORZITTER: Ik geef thans het woord aan de heer Max Croes.

DE HEER M. CROES: Mijnheer de Voorzitter, met betrekking tot inzage van de rapporten van de Aruminco; het Eilandgebied heeft een aanmerkelijk bedrag beschikbaar gesteld, dus de Eilandsraadsleden willen er zich van verwittigen, hoe het gaat, Mijnheer de Voorzitter, ons lijkt het toch het beste om te wachten tot de laatste rapporten binnen zijn en dan een huishoudelijke vergadering van de Raad bijeen te roepen, waar de direktie-leden van de ARUMINCO aanwezig kunnen zijn en deskundige inlichting kunnen geven. Wij zullen dit zeer op prijs stellen.

Met betrekking tot het eenvoudig vakonderwijs, Mijnheer de Voorzitter, wil ik mijn teleurstelling uitspreken, dat het zolang heeft gedraald.
Het is inderdaad waar, dat het niet persé noodzakelijk is, dat het begin van de schoolperiode samenvalt met andere schoolperioden, maar wij hadden het toch altijd verwacht.
Echter, Mijnheer de Voorzitter, indien de gedeputeerde de verzekering kan geven, dat omstreeks 1 januari hiermee kan worden begonnen, zullen wij zolang geduld hebben om de zaak op een rustige manier te bestuderen en in de praktijk om te zetten. Ik dank U.

DE HEER L.A.I. CHANCE: Mijnheer de Voorzitter, ik wil de heer Henriquez dankzeggen voor het antwoord, dat hij mij heeft gegeven.

DE VOORZITTER: Heer Wernet wenst U nog het woord?

DE HEER F. WERNET, GEDEPUTEERDE : Mijnheer de Voorzitter, alleen maar even naar aanleiding van de uitlating van teleurstelling; geuit door de heer Max Croes.
Eenvoudig vakonderwijs, Mijnheer de Voorzitter, is slechts een klein onderdeel van de problemen van het onderwijs. Ik heb slechts gezegd, dat zoals ik het zie komen wij niet klaar zijn om te kunnen beginnen vóór januari 1962. Indien het toch vóór die tijd klaar zou komen, dan zal ook in septem-

ber ermee begonnen kunnen worden, maar ik vrees werkelijk, dat het later zal worden.

DE VOORZITTER: De Algemene Beschouwingen worden gesloten, wij gaan thans over tot het stemmen op het ontwerp. Dat zullen wij doen bladzijde per bladzijde.
Titel A, Gewone Dienst bladzijde 1;
Titel B, Kapitaaldienst Bladzijde 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10;
Titel C, Reserve Kas en Verrekendienst Bladzijde 11, 12;
Het afschrift.

Zonder hoofdelijke stemming wordt het ontwerp in zijn geheel aangenomen.

De Voorzitter sluit de vergadering.

Aldus vastgesteld in de vergadering van

De Voorzitter,

De Sekretaris,

EILANDSRAAD VAN ARUBA.

Notulen 1961 no. 4.

Verbeterblad.

Op bladzijde 4 dient onder het hoofd Aanwezig de leden na: L.A.I. Chance ingevoegd te worden: D. Flemming, I.S. de Cuba, F.V. Lacle, J.Ch. Lampe, M. Henriquez, J.M. Leonardo, A.I.W. Wijngaarde en P. Croes,